

ແມ່ນດ ປດລູກ

ผู้หญิงหล่ายคนในหมู่บ้าน
เดียวมานอกกว่า สาเหตุการมีลูกยาก
ของฉันเกิดจากมีหน้อนพยาธิที่
ช่องท้อง พวกลื่นแน่นำเข้าพิน
บ้านหล่ายขานาไหกิน โดยเฉพาะแม่
สามี เอօเครียรักษาผู้หญิงในหมู่บ้าน
ด้วยอาการเดียวกับหล่ายคน เอօ
ปรุงยาสมุนไพรให้ฉันกินสองครั้งต่อ
วัน แต่มันก็ไม่ดีขึ้น ฉันรักษาภัย
หมอยื้นบ้านอีกหล่ายคน เพื่อบ้าน
ที่เคยทนทุกข์ด้วยอาการมีลูกยาก
เหมือนฉัน แนะนำหมอดคนใหม่ว่า
เก่ง ฉันไปมากมด

หมอยาผู้หญิงคนหนึ่งป่วย
สมุนไพรมีส่วนผสมของยาหลายตัว
ให้กินสามวัน หล่อนลัญญาไว้นั่นจะ
ติดลูก แต่เชอก็โภมาก หมออีกคน
วินิจฉัยว่าดันโดนคำสาปแข่ง แต่คนที่
สาปแข่งนั้นตายไปแล้ว ไม่สามารถช่วย
ถอนคำสาปแข่งให้ได้

หมօผู้ชายคนหนึ่งให้ฉันนำใบ
สองฟอง ไก่หนึ่งตัว น้ำตาลสองถุง
นมสองขวด และเงินค่าครุภาร์ทำพิธี
เข้าทำพิธีเสกเป็นฝุ่น จากนั้นนำมารา
รอยที่เสือและชุดชั้นใน เข้าสัญญาว่า
มั่นจะช่วยสะเดาห์เคราะห์ เขายัง

ทำนายอนาคตโดยดูสีของไฟ เข้า
บอกว่าสีของไฟแดงฉาน นั่น
หมายความว่า ที่มีผลลัพธ์ของนั้นยังไม่
เด็กอีกจำนานมากการอาการเกิด ภายในใน
หนึ่งเดือนนั้นตั้งท้องแน่นอน หมอดูฝรั่ง
คนหนึ่งที่หมู่บ้านไกลัดดีเยี่ยมใช้มือกรีด
ที่แขนของฉันจากนั้นนำส่วนผสม
ของยาที่ปรุงจากพืชบางอย่างมาแปะ
ที่แผลและพันผ้าไว้บอกว่าแก้มนั้นด้ำ

ฉันไม่ท้อง หนำซ้านอนชุม
เพราผิดใช้จากแพลตติดเชื้ออยู่หลา
รัน หมอยังยังอีกคนบอกว่าันโน่น^{เดน}
คำสาปแข็งของแม่มด เพราอิจนา
สามีของฉันที่ล่าสัตว์ได้เก่งกว่า เรื่อง
นำกระดูกของสัตว์บางอย่างมาบด
ผสมกับกระดูกของสัตว์ที่สามีฉันล่า
ได้ ทำพิธีกรรมบัดเป้า หมอยากรุณ
พุดเป็นเสียงเดียวกันว่า modulus ของ
ฉันมีการกรอกเกิดอยู่อีกหลาคน ฉัน
จะมีลูกอีกไม่ต่ำกว่าแปดคน แต่..
มันก็ไม่เคยเกิดขึ้น

ผ่านไปสามปี แม่สามีมานองกว่า
เชอร์รี่จักกับหมอมผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งเก่ง
มาก ฉันไปหาแม่หมอม เชอนองกว่า
หากจะให้การรักษาสมบูรณ์ต้องให้
สามีของฉันมีส่วนร่วมด้วย ฉันบริการ

สามีแต่เข้าไม่ยอม บอกงานยุ่งแล้ว
ไม่มีเวลา อันที่จริงเข้าไม่ได้ก็งวล
เรื่องที่ฉันจะมีลูกอีกคนหรือไม่ เพราะ
เขามีลูกสองคนอยู่แล้วกับภรรยาอีกคน
แม่หมอบอกว่า หากสามีฉันไม่เข้า
รวมพืชี ฉันจะต้องห้อง แต่จะแท้หลัก

หลังจากปีของการเที่ยวรักษา
อาการมีลูกยาก ในที่สุดฉันก็ตั้งท้อง
แต่แฉ่สามเดือนฉันก็แท้จริงๆ หมด
ของว่าฉันมาโรงพยาบาลช้า เพื่อน
บ้านบอกว่าฉันทำงานหนัก สับประด
หนัก ๆ บนศรีษะ แต่ฉันนี้ก็ลังคำ
ทำนายของแม่หมู บางทีหล่อนอาจ
จะพอดีกับเรื่องการแท้จริง

Jeanine เล่าประสบการณ์หนึ่ง ทุกข์จากการมีบุตรยาก เอօอายุ สามสิบสองปี หลังแต่งงานอาศัยอยู่ กับครอบครัวสามี เอื่องแต่งงานด้วย อายุสิบห้าปี อีกหนึ่งปีถัดมา ก็ให้กำเนิดลูกชาย จากนั้นก็มีลูกสาวอีกคน แต่หลังจากคลอดลูกคนที่สองก็ไม่มีลูกอีกเลย

ร้อมานานสองปี เขื่อเริ่ม
แสวงหาการรักษาภาวะการมีบุตร
ยากด้วยความช่วยเหลือของญาติ
โดยแพทย์แม่สา米 ซึ่งอยากมีหลาน

จำนวนมากภายในวงศ์ตระกูล

หมู่บ้าน Ndembwa | ซึ่งตั้งอยู่ที่ภาคตะวันออกของประเทศคามeroon มีค่านิยมการมีสุกุมาก เพราะเชื่อว่า จะทำให้เครือญาติวงศ์ตระกูลมั่นคง

การแต่งงานคล้ายกับการแลกเปลี่ยนของกำนัล ฝ่ายชายจ่ายค่าสินสดให้ครอบครัวฝ่ายหญิง จากนั้นผู้หญิงต้องมาอยู่กับครอบครัวฝ่ายชาย มาเป็นแรงงานช่วยทำงานทั้งในบ้านและในเรือนแพ ที่สำคัญ ถูกคาดหวังอย่างมากกับการตั้งครรภ์และให้กำเนิดบุตร

ปัจจุบันแม่ธรรมเนียมปฏิบัติ เรื่องค่าสินสดไม่ได้ครั้งครัด หนุ่มสาวนิยมอยู่กินฉันสามีภรรยาโดยไม่แต่งงาน และบางครั้งฝ่ายชายอาจไม่ได้จ่ายค่าสินสดตาม แต่ความคาดหวังจากหญิงที่เข้ามาอยู่บ้านสามีในฐานะลูกสะใภ้ที่ต้องตั้งครรภ์ให้กำเนิดบุตรยังคงเคร่งครัดไม่เปลี่ยนแปลง

ยังลูกสะใภ้คนไหนที่ไม่ได้แต่งงานหรือจ่ายค่าสินสด ต่อมามีสุกุมาก และแม่สามีพิพารณาทางช่วยรักษาต่างๆ นานาแล้วอาการไม่ดีขึ้นอาจโดนส่งตัวกลับคืนให้ครอบครัว

ฝ่ายหญิงตามเดิม

โดยธรรมเนียมปฏิบัติหากมีการแต่งงานและ嫁ย่าสินสด ลูกที่เกิดมาจะถือเป็นของครอบครัวฝ่ายสามี หากไม่มีพันธะเรื่องสินสดจะขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของแม่ ลูกที่เกิดในวัฒนธรรมหมู่บ้าน Ndembwa | มีความหมายสำคัญหลายประการ ทั้งการที่ต้องเป็นผู้รักษาระบบเครือญาติให้มั่นคงสืบไป และถูกคาดหวังในฐานะคนที่ต้องรักษาความสัมพันธ์ทางสังคมของครอบครัวหลังพ่อแม่เสียชีวิตลง

การคลอดลูก หรือมีทารกเกิดใหม่เข้ามาเป็นสมาชิกของสายเครือญาติ ถือเป็นเหตุการณ์แห่งช่วงความสุขภายในครอบครัว เพราะมันช่วยยืนยันค่า尼ยมการมีสุกุมาก และดำรงระบบเครือญาติให้มั่นคงสืบไป ภารรยาที่มีบุตรยากหรือไม่สามารถให้กำเนิดบุตร ทนทุกข์ในชีวิตประจำวันได้บวบก็ค่านิยมทางสังคมวัฒนธรรมของหมู่บ้าน

การตั้งครรภ์เพื่อให้กำเนิดบุตรกลับเป็นเรื่องทางสังคม ไม่ใช่แค่เรื่องปัจเจกหรือของแม่ กล่าวอีก

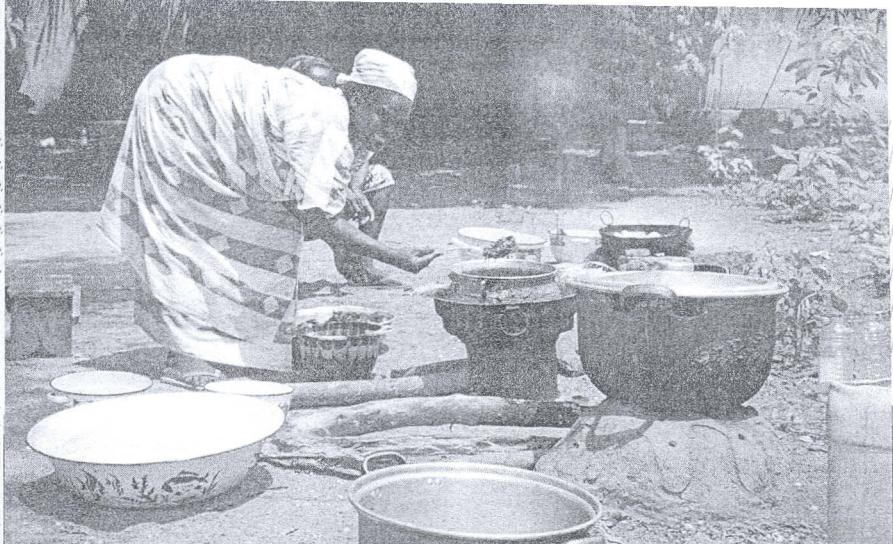
นัยหนึ่ง ร่างกายทางธรรมชาติของผู้หญิง กลายเป็นเรื่องทางสังคม (social body) ที่มีคนหลายฝ่ายเข้ามาให้ความหมาย และพยายามกำกับความหมายของมันให้สอดคล้องกับค่านิยมท่องถิ่น

...

ในหมู่ผู้หญิงเชื่อกันว่าสาเหตุหลักของภาวะการมีบุตรยากเกิดจาก การที่ผู้หญิงทำงานหนัก เคลื่อนไหวร่างกายช่วงท้องน้อยรุนแรง แม้จะรู้สาเหตุและตระหนัก แต่ผู้หญิงก็ไม่มีทางเลือกมากนัก ต้องทำงานหนักหลายอย่างช่วยครอบครัวสามี การมีบุตรยากยังเชื่อว่าเกิดจากมีหนอนพยาธิในช่องท้องคายดักกินเลือดทารกไม่ให้เติบโตในมดลูก จนแท้งลูกในที่สุด

เด็กที่จะแข็งแรงเติบโตในมดลูก ต้องเกิดจากเลือดผสมของพ่อแม่ที่เข้ากันได้ดี เชื่อกันว่าหากเลือดของพ่อ (ชาวบ้านให้ความหมายเลือดนี้คล้ายกับสเปร์ม) แข็งแรงกว่า

เลือดของแม่เด็กจะมีความแข็งแรงเลือดในวัฒนธรรมหมู่บ้าน Ndembwa | มีความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่หลากหลาย

เช่น เป็นตัวบ่งบอกถึงความมั่นคง ของสภาวะภายในร่างกายมนุษย์ สะท้อนถึงค่านิยมชาติเป็นใหญ่ และ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจในหมู่บ้าน เพราะเชื่อกันว่าเลือดของผู้ชายแข็ง แรงกว่าเลือดของผู้หญิง และหากที่ จะเติบโตแข็งแรงนั้นต้องได้เลือดส่วน ของพ่อที่แข็งแรงมากกว่าของแม่

ในด้านความเชื่อของ หมู่บ้าน การแท้ทั้งลูกยังสัมพันธ์กับ ความอิจฉาริษยาของแม่เมด ซึ่งมัก จะจูงทำร้ายหญิงสาวที่อ่อนแอให้ แท้ทั้งลูกเพื่อเพิ่มพลังอำนาจให้ตน หญิงสาวที่แท้ทั้งลูกยังเชื่อว่าอาจเป็น แม่เมดที่กินลูกของตัวเอง เพราะเชื่อ กันว่าแม่เมดที่ตั้งครรภ์นั้นอยู่ในภาวะ อ่อนแอง่ายต่อการจะได้ทำร้ายจาก แม่เมดคนอื่น เลยเลือกินลูกของตัว เองแทน หญิงที่แท้ทั้งลูกมักถูกสงสัย จากสามีและญาติ ๆ ว่าอาจเป็น แม่เมด

การตั้งครรภ์ในวัฒนธรรม หมู่บ้าน Ndembu I เป็นสภาวะแห่ง ความไม่มั่นคง เต็มไปด้วยเงื่อนไข แห่งความขัดแย้ง และอันตราย หญิง ตั้งครรภ์พยายามแสร้งหาทุกวิธีการ

ที่จะรักษาให้ครรภ์สมบูรณ์หรือ ปลอดภัยจากการแท้ทั้งลูก เพราะการ ให้กำเนิดบุตรถือเป็นทุนที่พากເຊືອຈະ ใช้ต่อรองภายใต้ความสัมพันธ์เชิง อำนาจในชีวิตประจำวัน

เอกสารอ้างอิง

Erica van der Sijs (2007).
Marginal motherhood. The ambiguous experience of pregnancy-loss in Cameroon.
Medische Antropologie 19 (2), 245-268.

